

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ECONOMIA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 350-1992

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2001

Núm. 33

**Presidència
de l'Honorable Sr. Joan Bosco Gomila i Barber.**

Sessió celebrada dia 25 d'octubre del 2001

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixences sol·licitades per la Ponència que té com a objecte avaluar l'impacte i les conseqüències de l'epidèmia anomenada de la llengua blava:

1) Compareixença de la Sra. María José Portau Fernández Segade, cap del Servei de Sanitat Animal de la Direcció General d'Agricultura de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, per tal d'exposar la seva opinió i informar sobre la matèria objecte d'estudi. 482

2) Compareixença del Sr. Carlos Escribano Mora, director general de Ramaderia del Ministeri d'Agricultura, per tal d'exposar la seva opinió i informar sobre la matèria objecte d'estudi. **(Ajornada)**. 488

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats, començam la sessió d'avui, i en primer lloc excusaria aquest retard, perquè la comissió anterior ha durat més del previst, i en primer lloc demanaria si hi ha substitucions.

LA SRA. CAPÓ I ABRINES:

Sí, Sr. President. Margalida Capó en substitució de Maria Salom.

1) Compareixença de la Sra. María José Portau Fernández Segade, Cap del Servei de Sanitat Animal de la Direcció General d'Agricultura de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, per tal d'exposar la seva opinió i informar sobre la matèria objecte d'estudi.

EL SR. PRESIDENT:

Passam, idò, al primer punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu a la compareixença de la cap de servei de Sanitat Animal de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, sol·licitada per la ponència que té com a objecte avaluar l'impacte i les conseqüències de l'epidèmia anomenada de la llengua blava, i aprovada per aquesta comissió, perquè exposi la seva opinió i informi sobre la matèria objecte d'estudi. Assisteix la Sra. María José Portau Fernández Segade, cap de servei de Sanitat Animal, que té la paraula.

LA SRA. CAP DEL SERVEI DE SANITAT ANIMAL (María José Portau Fernández Segade):

Moltes gràcies. Respecte d'aquesta ponència d'avaluació de l'impacte i les conseqüències de la llengua blava, a la de dijous passat, del conseller d'Agricultura, ja es varen explicar amb bastant de detall, i a més se'ls va lliurar un dossier, quin va ser l'impacte i les conseqüències de la llengua blava per a la nostra comunitat, com és el tancament del territori, no poder sortir els bovins, la qual cosa va ocasionar greuges econòmics importants, sobretot a l'illa de Menorca, que tots els vedells surten normalment a fora a engreixar; com va ser la caiguda del consum de me, en un moment determinat, per l'impacte de certes imatges que sortien als mitjans de comunicació; i també vos va informar de les mesures i actuacions que la Conselleria va prendre per de qualche manera contrarestar aquests efectes.

En el dossier a més se'ls va donar una recopilació de legislació, i és per això que avui entraré més en definir què és aquesta malaltia, com es va desenvolupar en el nostre territori, quines mesures es varen adoptar i per què, quin ha estat el resultat de les mesures que es varen prendre, i per tant quina és la situació actual, i quines són les nostres expectatives de futur. Farem un poquet una anàlisi d'això.

Què és aquesta malaltia? És una malaltia vírica, que no es contagia d'un animal a l'altre. No existeix el contagi directe. Es transmet només per insectes, i és un moscard del gènere *Culicoides*, és a dir, aquest moscard ha de picar els diferents animals per traspasar la malaltia d'uns a altres. I afecta les

espècies remugants: oví, cabrum, boví i altres remugants que pugui haver-hi salvatges.

A l'oví té la característica a les nostres latituds, que el remugant que pateix la malaltia amb símptomes clars i els animals queden temporalment com a portadors de virus. Està descrit de 20 a 40 dies de virèmia, o sia de virus a la sang. Les altres espècies, cabrum i boví, al nostre territori, pateixen la malaltia i presenten pocs símptomes clínics clars, o pràcticament cap símptoma, però poden ser portadors temporals, i a més en el cas del boví la virèmia en sang dura més, fins als 80 dies es considera; i hi ha hagut descripcions de casos de fins a 120 dies i fins i tot.

Per transmetre la llengua blava és necessari que el moscard transmissor piqui un animal infectat, el virus es repliqui durant un dia a les glàndules salivars del moscard femella, i és actiu en el moscard durant tota la seva vida. Quan el moscard, després de replicar-se el virus, perquè la transmissió depèn de la càrrega vírica en el moscard, pica un altre animal, transmet la malaltia. I abans de tot, és important que fins ara, així com a la pesta equina estava descrit que el moscard podia passar la malaltia a la seva descendència, a la llengua blava mai no s'ha demostrat que hi hagi transmissió vertical dels moscards a la seva descendència.

Les zones de supervivència dels *Culicoides* descrites són entre els 40° de latitud nord i 35° sud, però això avui no és totalment correcte, perquè les temperatures van augmentant a latituds més altes, i hi ha una sèrie de malalties emergents a latituds on en un principi pareixia que no podia haver-n'hi. Els requisits perquè actuïn com a vectors són això: alimentar-se..., bé, ho deix anar, perquè no és important.

És una malaltia estacional, que es presenta a finals d'estiu i tardor, perquè és quan la població d'aquests moscards transmissors, que el més transmissor que tenim a les nostres illes és *imicola*, viuen, perquè per davall de 12° el moscard no té activitat, i a més el virus no es replica a les seves glàndules salivars.

Quant a la història, és una malaltia d'animals salvatges d'Àfrica, que es va transmetre al bestiar quan varen entrar bestiar i ramaderia a Àfrica, fins a aquestes dades. Al 48 es va estendre a Amèrica i Austràlia, i a Europa als anys 50 va haver-n'hi a la península Ibèrica, crec que va ser a la zona de Salamanca i Extremadura.

Quant a la història recent, tenim aquí Grècia, Bulgària, Turquia. A Grècia..., bé, al 98 eren aquest dos serotipus, i el més proper quant al nostre focus va ser Tunícia, Algèria a l'any 2000; Sardenya el serotipus 2 -aquí no està encara el nostre serotipus, perquè no estava definit. Va ser el 2-, i el de (...) va ser declarat posteriorment al nostre, i és serotipus 2. Quan es va iniciar aquí l'epidèmia el país afectats eren Tunícia, Algèria, Grècia, Sardenya, i després Turquia, i... surt aquí Balears.

Tot això d'aquí hi ha el serotipus 2, i això té una importància perquè la determinació pel laboratori comunitari de referència es va torbar, l'epidèmia s'estenia i, ateses les dades

epidemiològiques de què estàvem envoltats, de serotipus 2, vàrem decidir fer front a una vacunació amb aquest serotipus, perquè si no ho era només era una inversió brutal, però si ho era guanyàvem molt de temps en la immunització dels animals. Es va explicar al sector per què preniem la decisió i quins podien ser els resultats.

Quant a la transmissió dels moscards, ja va dir el conseller l'altre dia que es va fer un estudi retrospectiu de partides d'animals que ens havien entrat, però de mesos abans, de bastants de mesos abans, i no havia entrat cap animal procedent de cap país de risc. Quant a les hipòtesis d'entrada, poden haver entrat moscards en vaixells, tant recreatius com comercials; i hi ha una hipòtesi que no és gens menyspreable, que és aquesta: Els moscards a un moment determinat i a un territori poden ser agafats per un moviment ascendent tèrmic, i viatjar amb el vent amb aquestes característiques d'humitat, fins a 700 quilòmetres, i quan hi ha una depressió, torna a caure. És una de les teories, i no és gens descartable, a part que puguin venir moscards en vaixells o en transports.

Els símptomes generals de llengua blava són morros i cara inflats -això són fotos d'aquí, posa "Servei de Ramaderia, que no és el meu, però a més són fotos que varen fer els veterinaris de l'ADS Península de Llevant, i ens les varen cedir- i sang pel nas, coïxesa i ferides al voltant dels potons, amb aquesta línia de color vermell que és molt característica, és quasi patognomònica; moc aquós i sabonera. Hi ha moltes malalties que poden donar aquests símptomes, però quan agafes el conjunt, et decantes. I ja el definitiu, que és del qual rep el nom, és una llengua de color blau, per una hemorràgia davall la mucosa.

Quant a la presentació a Mallorca, que és allà on primer vàrem rebre avís, dia 29 de setembre es va detectar, va ser per ordre: Capdepera, Son Cervera, després va fer un bot a Felanitx, Manacor, Artà, Sant Llorenç, Santanyí, Santa Margalida, tres focus molt a prop d'Artà... -No, això és que varen repetir a Manacor abans d'anar a altres llocs- Campos dia 13 d'octubre; aquí tenim les dades: Capdepera i Son Cervera dia 29, Manacor dia 3, Petra dia 3, Artà dia 4 -són dates molt properes- Sant Llorenç dia 4, Felanitx dia 5, Santa Margalida dia 9, Ariany dia 11, Campos el 12 d'octubre -són dates encara molt properes-, Santanyí el 15 d'octubre; i després tenim aquí aquesta zona, que és Alcúdia i Pollença, que si es fixen són focus molt retardats, ja del novembre, de principis de novembre, i després Vilafranca, que no és estrany perquè estava prop de la zona de focus.

Quant als focus a Alcúdia, només va ser un, fora de zona. Es va un sacrifici total. I a Pollença va haver-n'hi dos, i amb molts pocs animals, crec que tres al primer i un al segon. És a dir, va ser com un rebot tardà.

Això és com es varen anar afectant les zones. I si es fixen, la malaltia va quedar molt circumscrita a la zona del Llevant. Varen aplicar tot d'una, dia 5, abans de la confirmació, fortes mesures d'impedir el moviment animal. Tot d'una es varen repartir insecticides als pagesos, i aquestes mesures, a pesar que varen contribuir d'una manera bastant efectiva a parar la

malaltia al Llevant, a més els vents ens varen ser favorables, s'ha de dir: durant tot aquest temps varen bufar vents de l'oest o del nord, perquè cada dia dèiem " a veure el vent", i el vent anava bé en principi.

Quant a Menorca, l'ordre d'aparició dels casos: Maó, Sant Lluís és el mateix temps, Alaior, Ferreries, Ciutadella, i es Migjorn es va torbar un poquet, però al final... bé, es Castell va tenir un cas, es Mercadal mai en va tenir, i tots els casos es varen produir per baix de la carretera.

Bé, això que les dates siguin així no és totalment real, és la data en què tu veus el focus, t'avisen i a més ho declares, perquè probablement va començar a la zona de Sant Lluís Maó. El d'es Castell va començar abans, no me'n record quin era, que el de Ferreries, però la data de declaració va ser aquesta.

Aquí tenim les dades, 4 4, fins dia 11, que va ser el darrer municipi amb focus. A més, fa la impressió que era tota l'illa, i només era de la carretera per avall.

El nombre total d'explotacions afectades, tenint en compte que el darrer focus va ser a Menorca dia 3 de novembre i a Mallorca dia 27, va ser de 505 focus, 391 a Mallorca, 114 a Menorca; morts a explotació 2.047, i sacrificats 7.844.

Quant a les mesures, varen delimitar ben aviat les zones afectades, i varen interposar control de moviments, sacrifici d'afectats, i després bastant aviat varen decidir la vacunació de l'oví.

A Mallorca es varen fer tres zones, perquè estava molt delimitada la infecció: protecció seria la rosa, amb moviments d'animals molt limitats; vigilància seria la zona central taronja, que és la de vigilància a l'empresa adjacent a la de protecció, i a més teníem els ports, els aeroports i els principals escorxadors, amb la qual cosa es va fer així; i hi havia una zona lliure, que és tota la zona verda.

L'ordre que teníem llavors en vigor, el Reial Decret nacional, implantava una zona de protecció d'un radi de tres quilòmetres, i una de vigilància de 10. Era impossible fer radis d'explotacions, perquè això ho has de tenir en un programa informàtic, que ara estam en això; i el que vàrem fer és protecció a tota una comarca ramadera, que era Manacor, que era on hi havia el focus. Bé, el conseller va signar aquesta ordre el 23 d'octubre, per la necessitat de plasmar en un text legal la declaració oficial i les mesures que ja es venien adoptant, no des de la declaració oficial, que va ser dia 10, sinó des de prop de dia 6 d'octubre.

Això és la zona de protecció. Totes les explotacions afectades no podien moure cap animal. Les no afectades (...) immobilització total, i només podien anar a sacrifici amb aquestes característiques: vehicle net i desinfectat, guia, es va suprimir l'autoguia que feien llavors els ramaders, que és el butlletí de trasllat a l'escorxador, per tenir un control del moviment; i el més important que varen introduir, que això no ho deia cap decret, a part de la desinsectació de cada viatge, és

que el transport fos sempre diürn, perquè durant les hores del dia no hi ha activitat del vector.

Les espècies no susceptibles, com ara el porquí, l'equí i les aus, no tenien restriccions, però sí unes condicions per al moviment, que no importa el detall. Però, vaja, tots amb (...) amb repel·lents sobre els animals, i transports diürns, i per a mort el porquí transports diürns, i l'únic que s'exceptuava eren les aus, per qüestions d'etologia pròpia, que podien anar per la nit, però també en unes condicions estrictes de desinfecció i de control.

Després el que vàrem ser és molt respectuosos amb les altres comunitats, per no passar la malaltia, comunicàvem quan anaven, es comprovaven les desinsectacions dels vehicles, i s'estenien les guies, i a més les comunicaven 48-72 hores abans.

Dia 9 de novembre es va publicar una ordre, perquè dúiem més de 30 dies amb les explotacions immobilitzades, i les normes ens permetien que si dúiem més de 30 dies amb la immobilització, i per raons de benestar animal i d'impossibilitat, es podien moure. I es va obrir el moviment que estava tancat entre les Illes per donar sortida als vedells de Menorca. Era un moviment amb condicions, anaven amb repel·lent, i es feien proves abans, i es feien proves abans per mirar com estaven d'anticossos, i en el seu cas després, si eren positius anticossos, PCR, que és la prova que determina si hi ha virus o no, per no empear zones que estiguessin netes, varen anar amb molt de compte.

La vacunació va ser amb vacuna viva, serotipus 2, ja ho hem dit, en principi animals adults i cries de més de 30 dies, i després una altra vacunació es va fer a la cria a la primavera. Quant a la vacuna, crec que ja ho he dit abans, per decidir-nos pel serotipus 2 va ser pels països que ens envolten, que el tenien; va haver-hi unes recomanacions del comitè científic, i a més protegien el boví d'infectar-se amb virus (...), i a més afloraven abans els casos que estiguessin covant. A més d'aturar la malaltia, va escurçar en el temps el focus, perquè l'animal que estigués covant la desenvolupava més aviat, i més aviat actuava.

Això són dades que crec que les teniu de l'altre dia, que estan en el (...). L'únic és que en el dossier ens havíem oblidat d'Eivissa, per mi que el conseller va dir 17.000 i busques. Com que m'ho varen dir per telèfon, va ser una suma meva dolenta. La xifra és aquesta.

Aquí es veu molt bé els focus per quinzena, que estan en números. La segona quinzena d'octubre, 176 focus, s'inicia la vacunació dia 24, i veim com tot d'una, a la primera de novembre només n'hi ha 42, i a la segona de novembre 3 focus, i això és que la vacuna va ser efectiva, perquè estaven en temperatures que permetien més que de sobra la supervivència del moscard.

Bé, aquí estan les dades... No, això no es va donar. Al cens oví a les explotacions afectades de Mallorca va ser això, la qual cosa implica una morbiditat d'animals malalts del 14,07 i una mortalitat del 7,78. I la vacunació va donar molt poques

reaccions: vacunal un 0,13, i avortaments només un 0,16. He referit dades de Mallorca perquè Menorca pràcticament no va donar reaccions, i la morbiditat mortalitat pel sacrifici total que es va invertir en un principi fins que es va instaurar la vacuna, no es pot calcular.

Després de fer la vacuna, el següent pas era conèixer com estava el boví, i es va fer una serologia bastant important del cas bovins de Mallorca i de Menorca. A Mallorca veis aquí que a la comarca de Campos va haver-hi una positivitat baixa, a Inca molt més baixa, és un 0,20; a Manacor és la més alta; i a Palma 0 de positivitat.

Això és per municipis. El més afectat Capdepera. Allà on va començar varen ser els municipis més afectats, i els altres bastants menys. Això és la positivitat a Menorca de serologia inicial, que la mitja va ser un 26,96; i aquí el municipi més afectat, encara que es veu molt petit, va ser Sant Lluís, a la dreta, que crec que és un 72 coma qualque cosa per cent de positivitat, fins a un 6 a es Mercadal, que és la més baixa. La més alta és Maó, Sant Lluís, es Castell.

Això són les dades totals a les Illes de nombre de serologies que es varen fer, nombre de serologies a cabrum, i 25 que es varen fer a cabrum salvatge, amb resultat negatiu.

L'altre dia el conseller va parlar d'un projecte d'investigació que varen invertir de llengua blava amb aquests participants: Ibabsa, la pròpia conselleria, la Universitat de les Illes Balears, el Centre de Recerca de Sanitat Animal de Catalunya, que és una fundació, i el CISA-INIA de Valdeolmos. Els objectius d'aquest projecte crec que el teniu en el dossier, va ser determinar a llarg termini si existeix circulació de virus i determinar els vectors que hi ha a les Illes. La sistemàtica va ser monitoritzar sis explotacions a Mallorca i cinc -per mi són quatre, està equivocat- a Menorca, i capturar moscards en aquestes explotacions. El que es fa és periòdicament serologia, per mirar si qualque animal que era negatiu a la serologia anterior dona positiu, la qual cosa podria indicar que hi ha hagut contacte amb el virus, ja sia camp o vacunal, i captura de moscards per determinar espècies, del mes de juliol agost, l'*imicola*, que és el *Culicoides* més agressiu, va pujar molt a Mallorca, i a Menorca va començar a pujar ja en el setembre.

Quant al 2001, la feina, a part del projecte d'investigació que s'ha fet és serologia del boví per moviment, aquesta xifra; del cabrum aquesta xifra; i de l'oví, de l'oví s'ha fet per comprovar efectivitat vacunal i quan hi ha hagut una sospita que qualque animal presentava qualque símptoma. PCR, que és qui determina realment si hi ha virus o no hi ha virus en circulació, perquè determina virus en sang, enguany s'han fet 6.263, hi ha hagut 14 positius, d'aquests 14, 4 són ovins a virus vacunal, perquè s'ha comprovat a Valdeolmos després de la vacunació. La resta ha estat vacum i cabrum, però el que és més important és que la dada del darrer PCR positiu és del mes de febrer, finals de febrer, la qual cosa indica que fins al febrer hi va haver una certa circulació de virus, o camp o vacunal, que no se'n va (...), perquè en el boví roman més, i perquè ha estat un any suau de temperatures, però que des del febrer totes les dades indiquen que fins ara no tenim circulació de virus.

Quant a l'oví, des que s'han fet serologies que no siguin per comprovar la vacunació, perquè poguessin tenir cap símptoma que pogués ser sospitós. Cap PCR, que s'han fet de totes les sospites, ha donat positiu al 2001, o sia que no hi ha hagut circulació de virus a l'oví.

Això és la decisió de la comissió, per la qual les mesures adoptades s'han de revisar al febrer del 2002.

Això és la situació actual de la llengua blava, a la tardor del 2001 a la Mediterrània. Hi ha focus a Còrsega un altre cop, n'hi ha a Itàlia, a la Toscana i al Lazio, crec. N'hi ha a Bulgària, i a nomos grecs del nord, on no n'hi havia hagut. Nosaltres per ara no hem tengut focus, i estam en una bona situació. És serotípus 2, però n'hi ha qualcun sense determinar.

I això és una gràfica de la darrera quinzena del mes, que ens dóna que les temperatures estan per damunt de les que permeten sobreviure el moscard, a la qual cosa he d'afegir que des de l'estiu s'ha tornat a repartir, per si de cas, repel·lents contra els moscards a les explotacions.

Bé, i ara ve la pregunta més important: Quin és el nostre futur? Quan podrem moure animals? En aquest sentit, com que la situació és bona i no circula virus, amb els papers que tenim i amb les dades, ho demanarem tan prest com sigui possible. De totes maneres els moviments, segons l'Oficina Internacional d'Epizooties i segons una decisió que acaba d'aprovar la Unió Europea té uns requisits, per a sacrifici no són molts, però per a vida exigeixen animals 14 dies com a mínim abans de sortir amb repel·lents i dues proves consecutives de PCR negatiu. Això suposarà una despesa; hem de presentar les nostres dades a l'Estat i a la Unió Europea, i després hem de mira que amb aquestes proves poden treure animals. La situació de moment és bona, i sembla que l'epidèmia està jugulada. De totes maneres en biologia, i en una malaltia que transmet un vector, que és directa, no és com ara la pesta, que sí que hi ha portadors rates, però que és una malaltia d'animal a animal, quan hi ha un vector pel mig, i aquest vector té un cicle de virus dins seu, les coses mai no són tan simples, perquè el vector, es diu, hi ha descripcions, que es pot enterrar i tornar a sortir, hi ha virus. Fins ara les dades ens diuen -i ja és un temps llarg- que no. Hem d'esperar que continuï sent no. Nosaltres feim tot el que podem per la nostra part. I bé, amb això enllestir el futur i poder començar a treure animals, que és ben necessari. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps màxim de 45 minuts, si hi ha algun grup que ho demani. No? Podem continuar. Continuem.

Grups que vulguin intervenir? Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Amer.

LA SRA. AMER I RIERA:

Gràcies, Sr. President. Jo vull agrair molt especialment les paraules i les explicacions, les àmplies explicacions i

didàctiques que ens ha aportat la cap de servei de Sanitat Animal, Sra. Portau. Hem pogut a més revisar l'àmplia documentació que ens va aportar el conseller d'Agricultura a la compareixença, precisament d'aquesta mateixa ponència, de llengua blava, el passat dijous, i per tant consideram des del Grup Parlamentari Socialista important tot el desenvolupament que s'ha fet, tant per l'aspecte normatiu, tant per l'aspecte legislatiu, com per les mesures que es varen prendre. I dic que són mesures que hem pogut anar llegint, tant a nivell informatiu, tant per la lluita contra la malaltia, de restriccions, actuacions a les explotacions afectades, amb vacunació, com també aquest control i seguiment que vostè ens ha explicat.

També entenc que varen ser importants les mesures de caire econòmic, amb les indemnitzacions, i sobretot amb allò que també ja hem vist els resultats, perquè ara des d'aquesta perspectiva d'un any sí que la podem veure, és la part comercial; és important després poder tornar a vendre aquest producte, com en aquests moments ja té la imatge.

Per tant, són un conjunt de mesures que ens permeten en aquest moment poder parlar tranquil·lament d'aquesta malaltia de la llengua blava, que va afectar una determinada zona de Mallorca i a Menorca, però hem de parlar, entenc, i així com també s'han expressat els diferents portaveus, que és tan important l'eficiència de l'actuació, però també aquesta coordinació de les administracions, tant l'autonòmica, l'estatal, com també la supervisió que hem vist qualche conclusió de la Comissió Europea.

Tot just una darrera qüestió, vostè ha parlat d'allò que jo m'havia preparat com a pregunta de futur i vostè ja ho ha plantejat, un dels temes que ens preocupa i ho hem comentat amb el portaveu del Grup Parlamentari Popular és el moviment d'animals, això és important, hem vist en aquest mapa que vostè ens ha presentat com ho tenim molt a prop un altre focus aquesta mateixa tardor, com vostè expressava, a Còrsega, Sardenya, Itàlia i una mica més a l'Est, per tant, és aquest futur el que ens preocupa, també fa calor fins fa molt poc. Per tant, el que ens preocupava és aquest futur, no tan sols el que pot suposar, pareix que ja estam alliberats, a més jo crec que són importants les mesures com les vacunes, però després també ens preocupava aquest moviment d'animals, a veure si podrà ser aviat.

Per tant, jo esper que podran ser importants aquestes conclusions que puguem tenir, una vegada escoltats els compareixents, que per acord de tots els grups així es farà en aquesta comissió. I res més des del Grup Parlamentari Socialista.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Amer. Per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Camps.

EL SR. CAMPS I COLL:

Gràcies, Sr. President. Abans de tot, donar les gràcies, a la Cap del Servei de Sanitat Animal, Maria José Portau, per la seva exposició, molt didàctica, entenedora i il·lustrativa. A mi m'agradaria tal vegada ampliar la curiositat d'un que poca cosa sap, però tenc entès que des de l'estiu del 99, l'Oficina Internacional d'Epizooties de París, informava que des de l'estiu havien aparegut una sèrie de casos de llengua blava i de forma progressiva avançava d'Est a Oest, com molt bé vostè ha explicat, és a dir, Turquia, Grècia, Bulgària, Nord d'Àfrica, Tunícia, Alger, Sardenya i a la fi Balears.

Per tant, crec que no es tractava d'un fet aïllat, sinó que als països, com molt bé ha dit, al paral·lel 40, nosaltres estàvem molt relacionats, dins una mateixa àrea geogràfica i la metodologia influïa també evidentment els vents. Per tant, no es tractava d'un fet aïllat, ni gratuït i si no era evitable, jo li deman a veure si era previsible, és a dir, si existien unes previsions. La meua pregunta és quina informació tenien des de la conselleria que aquesta progressió de tota l'epizootia d'Est a Oest no s'haguessin pogut prendre mesures de tipus profilàctic preventiu, anteriorment arribessin els vectors que ens varen infectar?

Després d'açò el que tal vegada ens preocupa a veure si es fa un seguiment dels focus que es donen l'any 2001 a Itàlia, Sardenya, com també Grècia i Bulgària, però que si abans no s'havien estesos a la península italiana i ara sembla que sí, per tant, quin tipus d'informació transmeten i si es podria (...) d'investigació que molt encertadament i jo ho vaig dir a l'anterior compareixença del conseller, li vaig donar l'enhonorabona pel projecte d'investigació de llengua blava que es fa per part de la Conselleria d'Agricultura, la UIB i (...). Jo pens que és un bon projecte i a veure si les conclusions també es comparteixen amb altres països de la ribera mediterrània. Evidentment que la causa de transmissió, l'entrada d'animals aquí la tenim controlada perquè som illes, per tant, el plus d'inspecció fronterera està molt aclarida, és a dir, és difícil que puguin arribar animals a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. També és cert que la climatologia i sobretot l'estiu, com molt bé ha explicat, molt il·lustrativament i m'ha quedat molt clar, per tant, a veure si es prenen mesures puntuals quan ve aquest període de temps d'estiu.

Després m'agradaria, perquè hi ha dues informacions que el primer procés patològic de bestiar oví d'epidemiologia és de quan va aparèixer el primer cas, a Mallorca o Menorca, perquè aquí s'ha concedit que dia 29 de setembre va aparèixer a Mallorca i dia 4 d'octubre a Menorca, segons les meves notícies el mes d'agost del 2000 a Menorca hi havia un cas concret i vat aquí a veure si això és així, si el retardament va propiciar que després Menorca fos declarada zona de protecció total, en canvi a Mallorca hi va haver les tres zones pertinents de protecció i vigilància, jo ho trob encertat, però a Menorca tal vegada no es va entendre prou, com és que aquí es va denunciar tot d'una i no es va recórrer a més.

La vacunació va ser encertada, va ser una bona mesura, com també les mesures de desinfecció, sobre aquest tema si

m'agradaria que expliqués si el que es va aplicar el programa va ser correcte en allò que vostès tenien previst, si les mesures de desinfecció varen ser les correctes i podien preveure de cara al futur que aquesta és una bona mesura que nosaltres d'una manera molt immediata podem aplicar quan hi hagi una petita sospita d'una nou brot d'aquesta malaltia. Clar tot açò ha tengut una conseqüència per a l'illa de Menorca que té el 65% del producte final agrari de ramaderia de derivats de la llet, que 40.000 caps de bestiar anuals quedin immobilitzats i jo pens com a conclusió que ha de ser molt interessant per part de tots els grups polítics que molt bé, arribem a dia 1 de febrer del 2002 i a la fi puguem aixecar aquesta imposició de la Unió Europea i que definitivament el nostre bestiar estigui lliure i es pugui comercialitzar d'una manera normal, perquè és important per a Menorca perquè és un complement molt directe, l'explotació agrària i la renda i açò influeix d'una manera molt decisiva.

I res més, agrair una altra vegada la seva explicació que ens ha resultat molt instructiva.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Camps. Per contestar té la paraula la Sra. Portau.

LA SRA. CAP DEL SERVEI DE SANITAT ANIMAL (María José Portau Fernández Segade):

Gràcies, Sr. President. Bé el primer que hem d'abordar és allò que ha dit el Sr. Camps, que l'estiu 99 anava marcant a quins països de l'Oest hi havia la malaltia. Nosaltres rebem comunicació del ministeri de la situació general de malalties quan hi ha focus i a més aquests focus estan a internet. Quant a la prevenció, la prevenció més forta que nosaltres tenim és el Decret 4996, que és el control d'entrada d'animals vius, pel qual les navilieres i els destinataris dels animals ens han de comunicar que duen partides d'animals i a més hi ha un acord entre comunitats, pel qual les comunitats comuniquen les partides que envien.

En principi és una malaltia que baldament sigui transmesa per vectors, la via d'entrada normal són animals portadors, o sigui això tan bonic que va fer el Cap del Servei de Ramaderia, el meu company, de (...) és la sessió i són coses descrites científicament. En principi la nostra vigilància d'entrada d'animals mai havia estat aturada i els serveis oficials sabíem que hi havia malaltia de llengua blava a altres territoris i per això teníem vigilància d'entrada d'animals.

Quant a transmissió i informació, la informació que ens transmet el ministeri, es transmet als serveis oficials. Quant al projecte, que demana si les conclusions es facilitaran a uns altres països, és prest, estam pendents d'una reunió dia 20 de novembre, però evidentment són conclusions que sí es facilitaran a altres països, per ventura mitjançant la Comissió Europea. Quant a mesures puntuals a l'estiu, he dit abans, que sí n'hi ha, aquest estiu s'han repartit repel·lents i insecticides als ramaders, per tal que com a mesura de forçar i extraordinàriament, perquè ja d'ençà de la tardor passada no en tenim, però per si de cas, per protegir el seu bestiar.

En referència al primer focus detectat a Mallorca dia 29 del mes de setembre, crec que ja es va dir l'altre dia, el 29 de setembre un ramader crida als serveis oficials i diu aquí passa alguna cosa, es moren ovelles i també els manescals d'ADS. A Menorca, ho hem comentat abans l'oví és de caire complementari i la importància és del boví i quan un ramader de boví crida el manescal perquè té alguna cosa l'oví, ja n'hi ha molts de malalts. Nosaltres dia 29, que era divendres, vàrem rebre notificació, dia 3 que era dilluns vàrem parlar amb els serveis oficials de Menorca, explicant el que passava aquí i tot d'una ells demanant als clínics que hi havia alguna malaltia, que en principi estava associada amb enterotoxèmies. Bé el que passa és que quan veus un focus, és quan es declara i les dates de declaració són aquestes, probablement la malaltia a Menorca era una mica més vella, però si hagués estat una malaltia de boví, la comunicació dels clínics s'hagués produït immediatament, pel fet de ser d'oví complementari, per ventura la gent es a espantar quan vàrem tenir un número important d'animals malalts, perquè en principi pareixia que podia ser una forma greu d'ectima, enterotoxèmia, alguna cosa sense importància.

Quant a les zones de protecció total Menorca i no Mallorca, jo crec que és molt evident. Menorca es va estendre per tot el territori, bé va marcar la carretera, però per tots els municipis excepte Es Mercadal i a Mallorca va estar molt circumscrita a la comarca de Llevant, nosaltres tenim a la comarca de Manacor i Campos a Ses Salines que mai va tenir un focus i estava en protecció i a la comarca de Campos hi ha Ariany i dos municipis, Porreres i un altra que els va agafar la zona de protecció i que no tenien cap focus, o sigui la zona de protecció de Menorca, que era tota per una qüestió de grandària de territori i d'afectació de tot el territori, excepte el municipi que està molt prop, tenia les mateixes restriccions que la zona de protecció de Mallorca, igualment. En un principi es va prohibir moviments entre illes, fins que no sapiguéssim quina era la situació i després tot d'una que ho vàrem poder posar en marxa, dia 9 de novembre, no va ser molt de temps, es va tornar a posar en marxa en unes condicions, baldament el boví no estigui infectat, el que no havíem de dur d'aquí per allà o d'allà cap aquí i Mallorca igual, és moure bovins infectats a zones infectades, igualment que de Menorca i Mallorca es movien proves, dins la zona de protecció de Mallorca es movien proves, a cada sortida, el que passa que la incidència final al boví va ser menor a Mallorca que a Menorca, hi ha menys explotacions, hi va haver explotacions que fins i tot varen desaparèixer els anticossos, però les mesures a cada zona de protecció eren les mateixes i no hi va haver res a un territori més gran, perdó i vigilància, a vigilància de Mallorca tampoc es movien durant el període del focus animals vius, només autoritzacions determinades, amb unes garanties i unes proves, o sigui les mesures de protecció eren les mateixes, però n'hi havia de zona més aferrada a les muntanyes que quedava molt lluny de la de protecció i evidentment no calia aplicar-hi les mesures de no haver moviment, que en un principi es va aturar tot per seguretat, però sí les de desinfecció, desinsectació sempre.

Bé, també ha demanat si les mesures de desinfecció i desinsectació varen ser les correctes, jo crec que sí, es va fer un

esforç molt gran per distribuir els repel·lents que són molt efectius i es varen fer una sèrie de recomanacions als ramaders, crec que estan al dossier, aquestes recomanacions es varen distribuir a totes les comarques, ajuntaments, ADS, les distribuïen recomanacions quan vacunaven o quan visitaven les explotacions els manescals que hi anaven, s'ha de tenir en compte que el total de visites, sense vacunació i sense serologia posterior durant el focus, va ser 1.502 visites, són moltes visites des de dia 4 d'octubre fins més enllà de dia 25 de novembre, perquè hi havia algun avís que després no era, però es tenia tot i molts d'avisos que es varen atendre no estan comptabilitzats en aquestes visites, es va fer un esforç important en aquest sentit.

Bé dins les mesures que es varen recomanar, una molt capital guardar el bestiar a les hores de nit, això és una mesura impracticable segons a quins llocs, a la zona de Llevant nostres, la majoria d'oví no té sestadors i no es podia fer, per afegir moscards, a més es varen recomanar en aquestes fulles i es varen fer conferències a totes les ADS, associacions i ajuntaments, desinsectar també al voltant dels animals i una mesura molt important eren els fems, mesclar-los amb superfosfat de calç, perquè allà podien sobreviure larves de moscards, o sigui les mesures que es varen aplicar i les recomanacions jo crec que varen assolir els seus objectius, per ventura una desinfectació de caire general no tendria tant d'efecte, perquè això és un moscard que viu molt associat a les concentracions d'animals, les larves a la zona nostra el Nord-Est, és una zona seca, o sigui poden viure molt bé en el fems, sense aigua i crec que les mesures varen ser ben adients i les recomanacions varen ser tot el que vàrem poder i molt més.

Bé quant a l'1 de febrer, és la data de revisió de la situació, de totes maneres no hem d'oblidar que l'OIE, diu que perquè un territori es declari lliure han de passar dos anys des del darrer focus i un any des de la declaració, no obstant això i això es recull a la nova decisió comunitària, amb unes mesures a la circulació de virus, unes proves i una demostració els animals es podran moure i més tal com tenim la situació ara. Hem de destacar que aquesta és una malaltia molt nova a l'Europa moderna, l'Europa comunitària i de fet quan va arribar aquí la llengua blava, les mesures eren totalment dràstiques, perquè s'havia de sacrificar tot el boví, tot el cabrum i tot l'oví de les explotacions afectades, o sigui nosaltres quan varen venir des del ministeri, nosaltres som un territori insular, lògicament volíem protegir el peninsular, el primer que vàrem posar damunt la taula és el boví sacrificat, és una malaltia que no perdura en el temps, perquè la virèmia desapareix, nosaltres vàrem dir és impossible sacrificar el nostre boví, amb les característiques que té, uns altres països havien començat a sacrificar, això es va negociar i es va decidir que el boví positiu o no positiu no es sacrificava i es deixava com a opció per a un cas molt concret i puntual, de fet cap boví o cap caprí s'ha sacrificat a causa de la llengua blava. I és una malaltia que de fet canvia perquè ha passat d'això a una nova directiva que només decideix sacrificar els afectats o els que consideri que has de sacrificar per aturar l'epidèmia i la decisió et deixa l'opció de la normativa europea, en un futur de moure amb proves, està canviant, Europa comença a conèixer aquesta malaltia.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies.

2) Compareixença del Sr. Carlos Escribano Mora, Director General de Ramaderia del Ministeri d'Agricultura, per tal d'exposar la seva opinió i informar sobre la matèria objecte d'estudi.

Passam al darrer punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu a la compareixença del Director General de Ramaderia del Ministeri d'Agricultura, sol·licitada també per la ponència que estudia l'impacte de les conseqüències de l'epidèmia coneguda per llengua blava. Respecte aquest punt, aquesta presidència vol informar als membres de la comissió, que el passat dia 18 d'octubre el Ministeri d'Agricultura va comunicar al Parlament de les Illes Balears la impossibilitat del Director General de Ramaderia, Sr. Carlos Escribano Mora d'assistir a la compareixença d'avui, per motius d'agenda, per la qual cosa aquesta quedaria ajornada fins a una propera sessió.

I esgotat l'ordre del dia s'aixeca la sessió i abans agrair la presència de la Sra. Maria José Portau en aquesta comissió.

Moltes gràcies a tothom.

LA SRA. CAP DE SERVEI DE SANITAT ANIMAL (María José Portau Fernández Segade):

Moltes gràcies, per la seva paciència.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	2.000 pessetes.
Sis mesos	1.000 pessetes.
Tres mesos	500 pessetes.
Preu de l'exemplar	100 pessetes.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA